

Mẩu chuyện về Hồ Chí Minh

BÁCH NIÊN GIAI LÃO

Ngay từ phút đầu, Bác đã đem đến Đại hội những người viết báo lần thứ hai không khí sôi nổi và vui tươi. Có thể nói hội trường hôm ấy vang tiếng cười từ đầu buổi đến cuối buổi. Riêng tôi và một số bạn khác, chúng tôi cười đến chảy nước mắt. Hôm ấy Bác vui lạ. Bước lên bục nói chuyện, Bác để chồng báo xuống và giơ hai tay ra hiệu bảo chúng tôi ngồi xuống, rồi Bác nói rất dí dỏm:

- Mời toàn thể "an tọa"!

Bác nhấn mạnh chữ "an tọa", cho vui nhưng thực ra tôi hiểu là Bác có ý bảo rằng những người viết báo sính dùng từ như vậy. Chắc mọi người cũng hiểu thế, cho nên nghe Bác nói cả hội trường âm vang tiếng cười. Bác nói: "Mọi việc đồng chí Trường Chinh và anh Hoàng Tùng đã nói đầy đủ nên Bác chỉ nói về nghiệp vụ thôi". Chúng tôi chăm chú nghe Bác nói về kinh nghiệm của Bác khi viết báo ở Pháp, chuyện Bác dày công luyện tập khi viết một bài từ ngắn đến dài, rồi từ dài đến ngắn... Nhận xét về báo chí của ta, Bác khen là đã đạt được thành tích rất đáng kể. Bác vui vẻ nhận xét tỉ mỉ một số nhược điểm, khuyết điểm của các báo trong việc trình bày, trong văn phong, chạy tít, đưa ảnh... Mấy phút im lặng, Bác lấy ra một tập báo Bác mang theo đã đánh dấu sẵn. Chúng tôi hồi hộp đợi chờ, lo lắng, không biết báo mình, bài mình có "được" nếu lên không? Bác cầm một tờ báo hàng tuần có in ảnh một nữ công nhân đang ngồi. Anh cỡ lớn, chiếm toàn bộ trang nhất. Bác giơ cao cho mọi người xem rồi hỏi:

- Cô này đang ngồi làm gì đây?

Chúng tôi cũng chịu. Chỉ biết đó là một cô công nhân khá xinh, dễ trang nhất cũng đẹp. Thế là Bác chỉ cho biết dùng một chiếc ảnh trên báo phải hết sức chú trọng nội dung, không được dễ dãi.

Quay sang một tờ báo bạn, Bác nói:

- Các chú là nhiều danh từ lắm! Thế "không phận" là gì?

- Thưa Bác, là... là vùng trời ạ!

- Thế gọi là "vùng trời" có phải ai cũng dễ hiểu hơn là dùng chữ "không phận" không?

- Thưa Bác, dạ đúng như vậy ạ.

Bác cười, ra hiệu cho ngồi xuống. Bác nói thêm:

- Các nhà báo phải có trách nhiệm, đừng để cho tiếng mẹ đẻ chúng ta mỗi ngày mai một đi. - Bác lấy dẫn chứng:

- Chúng ta có hai chữ "vẻ vang" rất hay, lại không dùng, chỉ thích chữ "vinh quang". Nhiều người làm thơ lại gọi là "quang vinh" cho nó hợp vần!

Bác lại lấy ra những tờ báo khác. Trên trang nhất tờ báo hàng ngày ấy có đưa tin về hai đoàn đại biểu trong phe xã hội chủ nghĩa cùng một ngày đến thăm nước ta. Bác chỉ vào đây và phân tích:

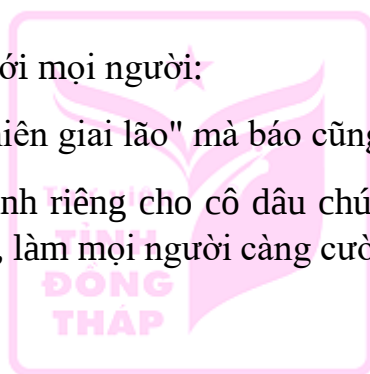
- Như thế này là các chú bên trọng bên khinh. Hai đoàn đến cùng ngày tại sao lại đưa đoàn này lên trên, in chữ to, còn đoàn kia in chữ nhỏ, sắp ở dưới!

- Thật là sáng mắt! Bác còn chỉ rõ những chỗ sai lầm làm lộ bí mật về tài nguyên của quốc gia trong việc tuyên truyền trên báo. Đối với các báo chưa chú ý đầy đủ đến đối tượng của mình phục vụ cũng được Bác nhắc nhở nghiêm khắc. Đến phần "điểm báo" địa phương, Bác kể cho nghe một câu chuyện là không ai nhin cười được. Nhân ngày sinh nhật Bác, tờ báo ở địa phương nọ có đăng một số thư của đồng bào chúc mừng Bác. Có đồng bào muốn chúc Bác mạnh khỏe sống lâu, lại viết là "Chúc Bác bách niên giai lão". Tờ báo ấy đăng nguyên văn như vậy.

Bác cười và nhắc lại với mọi người:

- Họ chúc Bác "bách niên giai lão" mà báo cũng đăng đấy!

Cái câu chúc mừng dành riêng cho cô dâu chú rể trong buổi thành hôn ấy bỗng lại dành chúc thọ Bác, làm mọi người càng cười nhiều hơn. Thật tai hại cho cái bệnh sính chữ nghĩa.

(Theo Lê Ái Mỹ)

(Trích "Bác Hồ viên ngọc quý của mọi thời đại". Sách hiện đang sẵn sàng phục vụ tại Thư viện tỉnh Đồng Tháp. Phòng đọc: KAVL17.8376, Phòng mượn: MEVV16.5052 - 5053)